

V Úněšově investují do výroby mléka

Chov skotu je pro akciovou společnost Úněšovský statek jedinou disciplínou živočišné výroby. Specializace na produkci mléka a hovězího masa, které se západočeskí chovatelé věnují bezmála dvacet let, se neobešla bez investic do staveb a technologického vybavení. Kompletní modernizaci nejprve v roce 2008 odstartovala výstavba nové ustájecí kapacity pro 400 vysokoprodukčních dojnic ve středisku v Pernarci. Dva roky na to rekonstrukce druhé podnikové farmy v Chrančovicích pro stejný počet holštýnských krav zvířat završila plánovanou modernizaci provozu živočišné výroby.

Martin Jedlička

Produkční stádo úněšovských chovatelů momentálně reprezentuje 810 vysokoprodukčních dojnic, které jsou přibližně ve stejném počtu, tedy po 400 kusech ustájené na dvou kompletně zrekonstruovaných farmách v Pernarci a Chrančovicích.

Komfortní mikroklima v Pernarci

Zrekonstruovaná produkční stáj se šestiřadým uspořádáním a s lehacími boxy v Pernarci je rozdělena na čtyři sekce po 82 až 86 zvířatech. Stavba kovové konstrukce s dřevěnou vazbou včetně štítů je více než 35 m široká, boční stěny stáje jsou volné, osazené sítěmi a svinovacími plachtami s automatickou regulací svinování. Z pohledu komfortního ustájení stojí pak za zmínku prostorné lehací boxy s matracemi, optimální ventilace stájového vzduchu nebo luxusní prosvětlení stáje. Zajištění dostatečného zásobení zvířat vodou v zimním období vyřešila instalace velkoobjemových vyhřívaných žlabů.

■ Klíčové informace

- Akciová společnost Úněšovský statek vznikla privatizací bývalého státního statku Úněšov v roce 1994.
- V živočišné výrobě se západočeský podnik specializuje na produkci mléka a hovězího masa.
- Chov skotu největšího západočeského podniku reprezentuje 810 dojnic, 300 telat a 250 jalovic holštýnského plemene a 450 kusů simentálských plemenic se 200 býky ve výkrmu.

Pavel Brožík (vpravo) s Pavlem Hoškem

Foto Martin Jedlička

Nová produkční stáj v Chrančovicích

Foto Martin Jedlička

„Halu jsme v dolní třetině střešního pláště zateplili, respektive odizolovali polystyrenovými deskami překrytými OSB deskami a v kombinaci s dvačtyřiceti výkonnými ventilátory dosahujeme požadovaného teplotního komfortu pro zvířata. Součástí zmiňované prevence proti tepelnému stresu v letních měsících je i výměna vzduchu přes boční stěny opatřené sítěmi a hřebenovou střešní šterbinou. Pokud bych měl hodnotit stáj celkově, pak musím říci, že jsme zvolili dobře. Dřevěná varianta se nám zdá pro komfort ustájených zvířat přece jen lepší než ocelová. Připlatili jsme si i za gumovou podlahu v dojrně a čekárně, protože jsme toho názoru, že v těchto prostorách by kráva měla mít maximální pohodlí. Ještě před rekonstrukcí se dojivost pohybovala okolo dvaceti litrů. Z důvodu rekonstrukce, která trvala devět měsíců a probíhala za provozu, se užitkovost přechodně propadla na šestnáct litrů. Po přesunu dojnic do moderní stáje se užitkovost postupně zvyšovala, až na současných 27 litrů na ustájenou krávu. Samozřejmě, že dosažené výsledky byly ovlivněny i zkva-

litněním výroby krmiv, péčí o zdraví a reprodukci dojnic a v neposlední řadě i zvýšením četnosti dojení na třikrát denně. Nebráníme se novým zkušenostem. Kvalita se posunula ve všech směrech, od technologií přes zlepšenou hygienu výroby objemových krmiv až

po přístup ošetřovatelů ke zvířatům. Do mléka budeme investovat, přestože nám současná cena mléka nevyhovuje. I když podle ekonomických výsledků patříme k lepším podnikům, nemůžeme současným nízkým cenám za mléko dlouhodobě odolávat,“ prohlá-

Telata v boudách vlastní výroby

Foto Martin Jedlička

sil ředitel podniku Ing. Jiří Vaněk.

Šetrné získávání mléka

Druhá produkční stáj s volným ustájením na farmě v Chrančovicích byla nově zrekonstruovaná před dvěma roky. Na čtyři sta dojnic je tam ustájeno ve třech zrekonstruovaných původních kapacitách a v novostavbě. Ve volných boxových stájích dojnice mají k dispozici stlaná lože. Boční stěny průjezdných stájí jsou volné, osazené sítěmi a svinovacími plachtami. Pokud jde o střešní plášť, tak v nové hale a dojrně je vyhotoven z odizolovaných sendvičových panelů, na zbývajících třech halách je pak tzv. záklop, což představuje dvojitou střechu (v tomto případě plechovou) vyplněnou vrstvou izolační vaty.

„Veškeré práce probíhaly opět za provozu. U nové stáje ještě budeme instalovat samopoutací hlavové fixační zábrany, které umožňují rychlou péči o krávu a šetří čas a práci jak zooteknikovi, tak veterinárnímu lékaři. Po dvou letech od rekonstrukce je vidět, že welfare kravám prospívá, a to jak z pohledu bezproblémového zdraví, tak odpovídající užitkovosti a slušných ukazatelů reprodukce. Současně je však třeba říci, že na výše zmiňovaných výsledcích má velký podíl i přístup k samotným zvířatům,“ navázal hlavní zooteknik Pavel Brožík.

Samostatně vybudovaná dojirna je osazena standardně vybaveným dojícím zařízením Fullwood s dvakrát dvanácti

V Úněšově využívaná dojirna Fullwood je osazená většími a výkonnějšími rozdělovači s mléčnými hadicemi o větším průměru

Foto Martin Jedlička

na počet zmiňovaných odumřelých epitelových buněk veme signalizující nějaký zdravotní problém je mnoho. Tím zásadním je ukázněnost obsluhy ve smyslu dodržování pracovních postupů, dalšími aspekty minimalizujícími rizika zhoršení kvality mléka je udržení dojnic v čistotě, dále předkládání kvalitního krmění, zejména z pohledu vyrovnanosti objemných krmiv a nevystavování zvířat stresu,“ pokračoval zooteknik Pavel Hošek.

Kvalitní produkce je základ

Denní dodávka mléka do mlékárny momentálně odpovídá průměru 23 tisíc litrů. Jak již bylo zmíněno výše, kvalitu mléka ovlivňuje celá řada faktorů. K minimalizaci rizik spojených se sníženou kvalitou produkce přistupuje každý podnik po

na dojrně. V dojrně máme kamerový systém, jímž lze spolehlivě dohledat chybu. Sami si kontrolujeme počet somatických buněk z bazénového vzorku mléka. Díky nové dojrně, důslednému dodržování postupu získávání mléka a možnosti sledování v počítači uložených dat jsme se dostali na počet 238 tisíc, což je asi 160 tisíc pod limitem normy,“ pochvaloval si Hošek.

K rozsahu živočišné výroby západočeských chovatelů zbývá doplnit, že v podnikové evidenci je ještě 300 telat a 250 jalovic. K celkovému výčtu zvířat je pak nutné také přičíst masné stádo krav postavené na simentálských plemenicích (převodným křížením) čítající 450 kusů a 200 býků ve výkrmu.

„Vždy je co vylepšovat, z pohledu užitkovosti hraje roli technika, technologie, zodpovědnost obsluhujícího personálu, ale i vzájemná spolupráce

Pohoda ve stáji je zjevná na první pohled

Foto Martin Jedlička

dojícími stánkami. Na rozdíl od standardní vybavy je dojirna osazená většími a výkonnějšími rozdělovači s mléčnými hadicemi o větším průměru. Mléko tak rychleji odchází z rozdělovače, čímž nedochází ke kolísání podtlaku. Do šesti minut včetně přípravy je kráva šetrně podojena.

„Součástí využívané varianty nainstalované dojirny je měření mléka a identifikace zvířat. S vynikajícím technickým stavem dojirny také souvisí úroveň počtu somatických buněk. V tomto ohledu musíte být stále ve střehu. Vlivů působících

svém. V Úněšově například praktikují protokoly, podle nichž obsluha na dojrně postupuje. V rámci zmiňovaného vypracovaného postupu se tak k dezinfekci před dojením nejprve použije preparát na bázi jódu (doba působení přípravku osm až deset vteřin), následuje odstřík, osušení, mechanická očista nejlépe hadrovou utěrkou, která zajistí lepší utření a masáž vemene.

„Doba mezi přípravou a nasazením strukového násadce by neměla být kratší než čtyřicet vteřin. V tomto smyslu kvalitně dojít znamená zpozdil obsluhu

všech zainteresovaných, včetně poradců přes výživu nebo reprodukci. Především je však třeba vycházet z toho, že kráva je živý organismus, počasí také neovlivníte, a tak si dopředu nemůžete nic lajnovat. V tomto smyslu bychom rádi udrželi užitkovost na současném úrovní a budeme hledat rezervy ve snižování nákladů a ztrát. Výhodou našeho podniku je progresivní ředitel Ing. Jiří Vaněk, který umožnil realizaci investic do pohodlí zvířat a zavedení moderních systémů řízení stáda,“ řekl na závěr hlavní zooteknik Pavel Brožík. ■